

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ..... 2011 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie przeprowadzania egzaminu
radcowskiego**

Na podstawie art. 36¹ ust. 16 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 2009 r. w sprawie przeprowadzania egzaminu radcowskiego (Dz. U. Nr 163, poz. 1302) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 9:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W drugim dniu egzaminu radcowskiego zdający rozwiązuje zadanie z zakresu prawa karnego, natomiast w trzecim dniu egzaminu zadanie z zakresu prawa cywilnego. Czas na rozwiązanie tych zadań wynosi 360 minut liczonych od wskazanego przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcę momentu przystąpienia do rozwiązywania zadania. W czwartym dniu egzaminu radcowskiego zdający rozwiązuje zadania z zakresu prawa gospodarczego i administracyjnego. Czas na rozwiązanie tych zadań wynosi łącznie 360 minut liczonych od wskazanego przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcę momentu przystąpienia do rozwiązywania zadania.”,

b) w ust. 4 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) zasadach związanych z rozwiązywaniem zadań przy użyciu sprzętu komputerowego;”;

2) po § 9 dodaje się § 9a w brzmieniu:

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429.

„§ 9a. 1. Rozwiązanie zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego następuje w formie odręcznej lub przy użyciu sprzętu komputerowego.

2. Nie później niż 30 dni przed terminem egzaminu radcowskiego, przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub jego zastępca informuje zdających o wymogach technicznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego oraz o sposobie użycia tego sprzętu przy rozwiązywaniu zadań z części drugiej do piątej egzaminu radcowskiego, uniemożliwiającego przekaz lub odbiór informacji, poprzez zamieszczenie ogłoszenia na stronach internetowych poszczególnych okręgowych izb radców prawnych lub pisemnie.

3. Zdający, nie później niż 21 dni przed terminem egzaminu radcowskiego składa przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy pisemną informację o wyborze sposobu rozwiązywania zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego w formie odręcznej albo przy użyciu sprzętu komputerowego. W przypadku wyboru rozwiązywania zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego, zdający składa także pisemne oświadczenie o akceptacji warunków związanych z użyciem sprzętu komputerowego, zawierające deklarację, że znane są mu zagrożenia, o których mowa w ust. 4 i 5. Niezłożenie tego oświadczenia oznacza wybór formy odręcznej rozwiązywania zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego.

4. Zdający ponosi ryzyko utraty pliku zawierającego rozwiązane przez siebie zadanie z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego. W przypadku utraty pliku zdający może przystąpić do rozwiązywania zadania w formie odręcznej, jednakże czas trwania tej części egzaminu radcowskiego nie ulega odpowiedniemu przedłużeniu, co odnotowuje się w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.

5. W przypadku wystąpienia w trakcie trwania egzaminu radcowskiego jakichkolwiek okoliczności, wyłączających możliwość korzystania ze sprzętu

komputerowego, zdający sporządzają pracę zawierającą rozwiązanie zadania – w formie odręcznej, jednakże czas trwania tej części egzaminu radcowskiego nie ulega przedłużeniu. Powyższe odnotowuje się w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.

6. Zdający rozwiązując zadanie przy użyciu sprzętu komputerowego w każdym momencie zdawania egzaminu radcowskiego może zrezygnować z tej formy rozwiązywania zadań i sporządzić pracę zawierającą rozwiązanie zadania w formie odręcznej, jednakże czas trwania tej części egzaminu radcowskiego nie ulega przedłużeniu. Powyższe odnotowuje się w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.”;

4) w § 13 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Przed opuszczeniem sali zdający przekazuje zestaw pytań testowych wraz z kartą odpowiedzi lub zadanie wraz z pracą zawierającą rozwiązanie zadania przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy, a w przypadku rozwiązywania zadania przy użyciu sprzętu komputerowego, zdający przekazuje przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy zestaw pytań testowych lub zadanie.

3. Godzina wyjścia i powrotu na salę zostaje odnotowana przez członka komisji egzaminacyjnej na egzemplarzu zestawu pytań testowych lub na egzemplarzu zadania oraz w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.”;

5) w § 15 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Po upływie czasu, o którym mowa w § 9 ust. 2 i 3, przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub jego zastępca ogłasza zakończenie danej części egzaminu radcowskiego, a członkowie komisji egzaminacyjnej zbierają odpowiednio zestawy pytań testowych wraz z kartami odpowiedzi lub zadania wraz z pracami zawierającymi rozwiązanie zadań, jeżeli prace były sporządzane w formie odręcznej. W przypadku rozwiązywania zadań przy użyciu sprzętu komputerowego, przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub jego zastępca informuje o sposobie odbioru od zdającego pracy zawierającej rozwiązanie zadania.”.

§ 2. 1. W 2011 r.:

- 1) terminy określone w § 9a ust. 2 i 3 rozporządzenia, o którym mowa w § 1, nie mają zastosowania;
- 2) przewodniczący komisji egzaminacyjnej lub jego zastępca ogłasza termin składania pisemnej informacji o wyborze sposobu rozwiązywania zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego i pisemnego oświadczenia o akceptacji warunków związanych z użyciem sprzętu komputerowego, zawierającego deklarację, że zdającemu znane są zagrożenia, o których mowa w § 9a ust. 4 i 5 rozporządzenia wskazanego w § 1.

2. Termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie może być krótszy niż 5 dni od dnia:

- 1) zamieszczenia przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcę na stronach internetowych poszczególnych okręgowych izb radców prawnych informacji dla zdających o wymogach technicznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego oraz o sposobie użycia tego sprzętu przy rozwiązywaniu zadań z części drugiej do piątej egzaminu radcowskiego, uniemożliwiającego przekaz lub odbiór informacji lub
- 2) doręczenia zdającemu pisemnej informacji od przewodniczącego komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy o wymogach technicznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego oraz o sposobie użycia tego sprzętu przy rozwiązywaniu zadań z części drugiej do piątej egzaminu radcowskiego, uniemożliwiającego przekaz lub odbiór informacji.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości

Uzasadnienie

Obecnie sprawy związane z przeprowadzeniem egzaminu radcowskiego określają przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 września 2009 r. w sprawie przeprowadzenia egzaminu radcowskiego (Dz. U. Nr 163, poz.1302), wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 36¹ ust. 16 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65, z późn. zm.).

Potrzeba zmiany niniejszego rozporządzenia wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania obecnie obowiązujących regulacji do faktycznych potrzeb związanych z przeprowadzeniem egzaminu radcowskiego, a w szczególności odnoszących się do możliwości rozwiązywania zadań przy użyciu sprzętu komputerowego.

Podjęcie przez Ministra Sprawiedliwości decyzji o możliwości rozwiązywania zadań na egzaminie radcowskim przy użyciu sprzętu komputerowego, spełniającej wnoszone w tym zakresie postulaty zarówno przez aplikantów radcowskich, jak i organy samorządu radcowskiego, wymaga regulacji prawnej zawartej w powyższym rozporządzeniu.

Zapewnienie zdającym możliwości rozwiązywania zadań na egzaminie radcowskim przy użyciu sprzętu komputerowego będzie następowało w sposób, który wykluczy przekaz lub odbiór informacji. Zastosowanie powyższego rozwiązania konieczne jest z uwagi na treść przepisu art. 36⁴ ust. 11 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, zgodnie z którym podczas egzaminu radcowskiego zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

Zgodnie z przepisami projektu, zdający będzie miał możliwość wyboru sposobu rozwiązania zadań z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego, tj. w formie odręcznej lub przy użyciu sprzętu komputerowego (§ 9a ust. 1).

W zaproponowanym brzmieniu § 9 ust. 3 zmienianego rozporządzenia wprowadzono zmiany polegające na wskazaniu, od jakiego momentu jest liczony czas na rozwiązanie zadań.

W zmienianym § 9 ust. 4 rozporządzenia po punkcie 3 zaproponowano dodanie pkt 3a, w którym sformułowano obowiązek poinformowania zdających o zasadach, jakie będą obowiązywały przy wyborze formy rozwiązywania zadań przy użyciu sprzętu komputerowego. Stanowi to wypełnienie obowiązku, jaki spoczywa na przewodniczącym komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy, informowania zdających przed rozpoczęciem egzaminu radcowskiego o jego przebiegu.

Dodany ust. 2 § 9a zmienianego rozporządzenia dotyczy sposobu informowania zdających o wymogach technicznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego oraz o sposobie użycia tego sprzętu przy rozwiązywaniu zadań z części drugiej do piątej egzaminu radcowskiego, uniemożliwiającego przekaz lub odbiór informacji. Zgodnie z przyjętym rozwiązaniem zdający będą informowani poprzez zamieszczenie ogłoszenia na stronach internetowych poszczególnych okręgowych izb radców prawnych lub pisemnie.

W dodanym ust. 3 § 9a zmienianego rozporządzenia w celach porządkowych wprowadzono wymóg składania pisemnej informacji przez zdającego, w której dokonuje wyboru sposobu rozwiązywania zadań na egzaminie radcowskim w formie odręcznej lub przy użyciu sprzętu komputerowego. Dodatkowo zdający egzamin radcowski przy użyciu sprzętu komputerowego będzie zobowiązany do złożenia pisemnego oświadczenia o akceptacji warunków związanych z użyciem sprzętu komputerowego, jednocześnie akceptując wymagane parametry techniczne, programowe i sposób użycia sprzętu komputerowego w trakcie egzaminu. Ponadto zdający obowiązany będzie do złożenia pisemnej deklaracji dotyczącej zagrożeń związanych z jego użyciem.

Powyższe wymagania podyktowane są ryzykiem, którego nie można wyeliminować podczas korzystania z urządzeń technicznych. Wybór formy

rozwiązywania zadań przy użyciu komputera oznaczać będzie przyjęcie na siebie ryzyka związanego z użyciem sprzętu komputerowego, albowiem specyfiką każdego urządzenia technicznego, niezależnie od stopnia jego zaawansowania, jest jego awaryjność. Zdający powinien mieć zatem świadomość ewentualnych konsekwencji związanych ze zdawaniem egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego.

W dodanym ust. 4 § 9a zmienianego rozporządzenia wprowadzono przepis, zgodnie z którym zdający ponosi ryzyko utraty pliku zawierającego opracowane przez niego zadanie z drugiej do piątej części egzaminu radcowskiego przy użyciu sprzętu komputerowego. W takim przypadku zdający będzie mógł przystąpić do rozwiązywania zadania w formie odręcznej, jednakże z tego powodu ta część egzaminu radcowskiego, jeżeli takie zdarzenie będzie miało miejsce, nie ulega odpowiedniemu przedłużeniu.

Dodany ust. 5 § 9a zmienianego rozporządzenia dotyczy wszystkich sytuacji, których wystąpienie wyłączy możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego. W takim przypadku zdający sporządzi rozwiązanie zadania w formie odręcznej, jednak czas trwania tej części egzaminu, podczas której takie zdarzenie zaistniało, nie ulegnie przedłużeniu. Powyższa sytuacja będzie także odnotowana w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.

W dodanym ust. 6 § 9a zmienianego rozporządzenia przewiduje się możliwość rezygnacji przez zdającego, w każdym momencie rozwiązywania zadań z części od drugiej do piątej egzaminu radcowskiego, z użycia sprzętu komputerowego, wówczas zdający może sporządzić pracę zawierającą rozwiązanie zadania w formie odręcznej, ale czas trwania tej części egzaminu radcowskiego nie ulega przedłużeniu. Powyższe zdarzenie będzie również odnotowane w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.

W zaproponowanym brzmieniu § 13 w ust. 2 zmienianego rozporządzenia dookreślono, że w przypadku rozwiązywania zadania przy użyciu sprzętu komputerowego, zdający przekazuje przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej lub jego zastępcy zestaw pytań testowych lub zadanie. Ponadto w ust. 3 § 13 zmienianego rozporządzenia dookreślono, że godzina wyjścia i powrotu na salę zdającego podczas egzaminu będzie odnotowana również w protokole z przebiegu egzaminu radcowskiego.

W zaproponowanym brzmieniu § 15 zmienianego rozporządzenia wprowadzono regulację określającą, w jaki sposób następuje odbiór pracy zawierającej rozwiązanie zadań od zdającego w zależności od sposobu wyboru rozwiązywania zadań.

W § 2 projektu rozporządzenia wyłączono w 2011 r. stosowanie terminów określonych w § 9a ust. 2 i 3 rozporządzenia, z uwagi na ewentualny brak możliwości ich zastosowania, w związku ze zbliżającym się terminem egzaminu radcowskiego w roku bieżącym. Jednakże w ust. 2 tego paragrafu dookreślono termin, o których mowa w § 9a ust. 2 i 3, tak aby zdający mieli zapewniony dostatecznie czas na złożenie informacji i oświadczenia, przy uwzględnieniu przedziału czasowego dzielącego to ogłoszenie od daty egzaminu radcowskiego.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ogłoszenia, albowiem terminy określone w ust. 2 i 3 dodanego § 9a z uwagi na termin egzaminu radcowskiego w roku 2011 nie mają zastosowania.

Niezwłoczne wejście w życie rozporządzenia jest konieczne ze względu na ważny interes państwa, jakim jest prawidłowa i terminowa organizacja egzaminu radcowskiego, a także interes społeczny oraz konieczność prawidłowego przeprowadzenia egzaminu radcowskiego w 2011 r. Nie stoją temu także na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego. Przyjęcie powyższych rozwiązań w możliwie najkrótszym okresie będzie także korzystne dla aplikantów przystępujących w roku bieżącym do egzaminu radcowskiego, który przeprowadzony zostanie w dniach 14 – 17 czerwca.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałują przepisy rozporządzenia:

- 1) Minister Sprawiedliwości;
- 2) organy samorządu adwokackiego;
- 3) członkowie komisji egzaminacyjnej;
- 4) osoby zdające egzamin adwokacki.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia wymaga zasięgnięcia opinii Naczelnej Rady Adwokackiej.

3. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe projektowanego rozporządzenia.

3.1 Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego projektu rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, w postaci wzrostu wydatków w częściach pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości. Środki na przeprowadzenie egzaminu notarialnego

znajdują zabezpieczenie w planie finansowym Ministerstwa Sprawiedliwości na rok 2011 w części 37 „Sprawiedliwość”.

3.2 Wpływ regulacji na rynek pracy.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

3.3 Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

3.4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.